

Zásoby – PF

Zásoby jsou součástí oběžného majetku podniku.

Zásoby se dělí na: nakupované (materiál, zboží)

vlastní výroby (nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky, zvířata).

Ocenění zásob stanovuje zákon 563/91 Sb. zákon o účetnictví. Podle tohoto zákona platí, že zásoby nakupované se oceňují *pořizovací cenou*. Pořizovací cenu tvoří nákupní cena a k ní se připočítají vedlejší náklady pořízení. Vyhláška 500/2002 Sb. v § 49 stanoví, které náklady související s pořízením zásob vstupují do pořizovací ceny. Zásoby vlastní výroby se oceňují *vlastními náklady*, které na ně byly vynaloženy.

Zásoby nakupované se při výdeji do spotřeby nebo prodeje oceňují buď cenou skutečně zjistitelnou a zákon o dani z příjmů povoluje ceny stanovené *váženým aritmetickým průměrem* nebo metodou *FIFO*.

Český účetní standard 015 Zásoby opět hovoří o oceňování zásob a dále stanoví *postupy účtování zásob*. Zásoby je možné účtovat způsobem A nebo způsobem B. Oba způsoby je možné v účetní jednotce použít. V Příloze k účetní závěrce je nutno uvést, jakým způsobem jsou jednotlivé druhy zásob účtovány. Pro evidenci zásob se používá účtová třída 1 – Zásoby. Podle Směrné účtové osnovy platí:

Sk. 11 – Materiál

Sk. 12 – Zásoby vlastní výroby

Sk. 13 – Zboží

Sk. 15 – Poskytnuté zálohy na zásoby

Sk. 19 – Opravné položky k zásobám.

U zásob nakupovaných účtujeme ve způsobu A o *pořízení, skladování a výdeji do spotřeby nebo o prodeji*.

Zásoby nakupované ve způsobu A

V účtovém rozvrhu účetní jednotky mohou být účty: 111-Pořízení materiálu, 131 – Pořízení zboží, 112- Materiál na skladě, 132 – Zboží na skladě a v prodejně, 501 – Spotřeba materiálu, 504 – Prodané zboží. Účty pořízení *nemají koncem účetního období zůstatek, pokud účetní jednotka nepovažuje jejich zařazení za nutné, nemusí v účtovém rozvrhu být*.

Základní účetní případy:

a) pořízení na základě faktury od dodavatele - 111/321

b) pořízení za hotové podle výdajového pokladního dokladu – 111/211 nebo přímo 112/211 (*stejně se účtují vedlejší náklady pořízení, pokud vstupují do pořizovací ceny, obdobně se účtuje o pořízení zboží na příslušných účtech účtové skupiny 13*).

c) převod na sklad nebo do prodejny na základě výdejky – 112/111 nebo u zboží 132/131.

d) výdej materiálu do spotřeby nebo úbytek zboží prodejem podle výdejky – 501/112, 504/132 (*zde se použije cena povolená zákonem o daních z příjmů*).

Při pořízení zásob nakupovaných může následně dojít k *reklamaci*.

Reklamační nárok účtujeme jako snížení závazku vůči dodavateli – před zaplacením faktury dodavateli 321/111, 131 nebo 321/112, 132. Pokud již faktura byla zaplacená vzniká pohledávka, takže se účtuje 315/111, 112, 131, 132. Neuznaná reklamační je považována za mimořádný náklad ve sk. 58 a současně opět vzniká závazek vůči dodavateli.

Zásoby nakupované ve způsobu B

Ve způsobu B se v průběhu účetního období neúčtuje na účtech účtové třídy 1, veškeré nakupované zásoby účtujeme přímo do spotřeby - faktura od dodavatele za materiál nebo zboží je zaúčtována 501,504/321. Podmínkou vedení evidence zásob způsobem B je schopnost účetní jednotky zjistit skutečný stav skladu (z jiné evidence než z účetnictví). Těžiště účtování je v účetních operacích konce účetního období.

Inventarizace

Podle zákona o účetnictví je nutno minimálně 1x za účetní období provést inventarizaci majetku a tedy i zásob k rozvahovému dni. Zákon o účetnictví povoluje u zásob, u kterých se účtuje podle druhů nebo míst jejich uložení eventuálně podle hmotně odpovědných osob provádět *průběžnou* inventarizaci. Účetní jednotka si sama stanoví termín inventarizace v časovém rozmezí - čtyři měsíce před rozvahovým dnem nebo jeden měsíc po něm.

K rozvahovému dni pak inventarizuje jenom přírůstky nebo úbytky od termínu inventarizace.

Inventarizační rozdíly:

Manka do výše přirozených úbytků	501/112 , 504/132	způsob A
Manka nad výši přirozených úbytků	549/112, 549/132	
Přebytek	112,132 / 648	
Manka do výše přirozených úbytků	neúčtuje se	způsob B
Manka nad výši přirozených úbytků	549/501	
Přebytky	112,132 /648	

Manko nad výši přirozených úbytků lze předepsat hmotně odpovědným pracovníkům k úhradě.

Účetní operace konce účetního období

Na základě dokladové inventarizace zjišťujeme, zda ke všem dodávkám nakupovaných zásob máme fakturu od dodavatele a zda všechny vyfakturované dodávky byly přijaty na sklad.

- a) nevyfakturovaná dodávka se na základě interního dokladu účtuje 111, 131 / 389,
- b) nedodaný, ale vyfakturovaný materiál a zboží 119,139/111, 131

Při účtování nakupovaných zásob způsobem B je třeba *převést* zůstatky účtů 112 a 132 do spotřeby – 501/112, 504/132, na základě *inventarizace* je skutečný stav materiálu a zboží zaúčtován na sklad, tj. 112/501, 132/504.

Zásoby vlastní výroby

jsou zachyceny na účtech účtové skupiny 12 – Zásoby vlastní výroby , souvztažnou účtovou skupinou je účtová skupina 61 – Změny stavu zásob vlastní výroby. I o zásobách vlastní výroby je možné účtovat způsobem A nebo B.

Při účtování způsobem A se účtuje o každém pohybu zásob vlastní výroby, např. nedokončená výroba byla dokončena a výrobky převedeny na sklad hotových výrobků.

Účtujeme:

- 1. snížení nedokončené výroby 611/121
- 2. zvýšení výrobků na skladě 123/613

Při účtování způsobem B se účtuje jen koncem roku na základě inventarizace změna stavu zásob vlastní výroby, např.

Inventarizací bylo zjištěno, že stav nedokončené výroby se oproti předchozímu účetnímu období zvýšil o Kč 950 000,- . **Účtujeme: 121/611.**

Účetní zápisy při účtování zásob vlastní výroby znamenají zvýšení majetku podniku (účet 12.) a zároveň zaúčtujeme zvýšení výkonů prostřednictvím účtu sk. 61. Výkony zachycené v účtové skupině 61 jsou daňově účinné.